A°. 1859. N°. 287.

Opregte *Dingsdagsche*

HAARLEMSCHE COURANT

van 6 December.

[*Bij N°. 287 dezer Courant behoort een Vervolg.*]

PARIJS, 2 December.

Heden is ter beurze het gerucht verspreid van eene door de Spanjaarden bij Ceuta geledene nederlaag. Daarbij is gevoegd, dat de Maroccanen hebben gevuurd op het fransche oorlogschip *la Foudre*, welke bodem naar Tanger is gezonden om inlichtingen te geven omtrent de redenen, welke aanleiding hebben gegeven tot het bombarderen van een der forten te Tetuan. De prijzen der fondsen hebben niettemin eenige verbetering ondergaan, op de verzekering, dat de financiële toestand des lands gunstig is, en dat zulks zal blijken uit het verslag van den minister *Magne*, 't welk waarschijnlijk in den *Moniteur* van maandag aanstaande zal worden opgenomen.

De *Courrier du Dimanche* vermeldt, naar aanleiding eener correspondentie uit Weenen, de dagteekening voerende van 30 November, dat de oostenrijksche Regering, door middel eener circulaire aan hare in het buitenland gevestigde agenten, zal protesteren tegen de aanwijzing van den heer *Buoncompagni* voor het hoog gezag over Midden-Italie. Men wil weten, dat dit protest reeds is ontvangen door de Regeringen te Parijs en te Londen.

— De Keizer en de Keizerin hebben doen aankondigen, dat zij morgen met den Keizerlijken Prins naar deze hoofdstad zullen terugkeeren. Op het paleis der Tuilerien is dan ook thans reeds alles in de weer voor de behoorlijke ontvangst van HH. MM. De vijfde reeks der genoodigden is uit Compiègne teruggekomen, met uitzondering van graaf *Walewski*, die tegelijk met den Keizer wordt verwacht.

— Naar men verneemt, zal de heer *de Montebello* worden vervangen als gezant te Petersburg. Het koude klimaat zou een ongunstigen invloed op de gezondheid van den staatsman uitoefenen. Weldra zal de hertog *de Grammont* uit Rome hier ter stede aankomen. Zijn verblijf alhier zal echter waarschijnlijk van korten duur zijn.

— De reis van den heer *Ricasoli* naar Turin schijnt bevorderlijk te zijn geweest tot het uit den weg ruimen van de bezwaren betreffende de opdragt van het regentschap aan den heer *Buoncompagni*. Na langdurige conferentien moet men tot het besluit zijn gekomen, dat de genoemde bewindsman zich te Florence zal vestigen als gouverneur-generaal, — dat hij met het gezag zal worden bekleed over de strijdkrachten van het Verbond, of de Liga, en verder belast met de regeling der betrekking van Midden-Italie aan de eene zijde met Sardinie, en aan de andere met de buitenlandsche mogendheden.

— Zoools is medegedeeld, heeft het officiële te Rome uitkomende dagblad de menigte *gerustgesteld* omtrent de in de Pausselijke Staten intevoeren hervormingen. De *Univers* behelst thans eene correspondentie uit die hoofdstad, waarin bepaaldelijk voorkomt, dat men zich van die hervormingen niets moet voorstellen, vermits het wereldlijke en het geestelijke gezag van de sacerdotale Regering één en ondeelbaar zijn, en alzoo het romeinsche gouvernement geheel in strijd is met secularisatie der administratie en met het Wetboek *Napoleon*.

— De oostenrijksche gezant, prins *von Metternich*, heeft, naar men meldt, de aandacht der Regering alhier gevestigd op de vertoogen, voorkomende in de fransche liberale en democratische organen, die krachtig partijtrekken ten gunste der Hongaren en der magyaarsche nationaliteit. De gezant zou het wenschelijk achten, dat die dagbladen worden aangespoord om den toestand van Hongarije te laten rusten. Volgens hem is het vraagstuk thans van uitsluitend oostenrijkschen aard, maar zou het welligt, door het drijven der fransche dagbladpers, een meer algemeen europeesch karakter kunnen aannemen.

PARIJS, 4 December.

De engelsche dagbladen vestigen de aandacht op een brief van den Keizer aan vier handelaren te Liverpool. Deze brief is niet van Z. M. zelven, maar op 30 November uit diens naam geschreven door den heer *Mocquard*, den chef van het Kabinet, en luidt als volgt:

„Gij hebt u regtstreeks tot den Keizer gewend, ten einde bekend te worden *met zijne inzigten aangaande Engeland*. Deze stap is het gevolg of van groote vrees, of van groot vertrouwen. Van de eene zijde geeft gij toe aan een ingebeeld kwaad, 't welk met epidemische snelheid uw volk aansteekt; maar van den anderen kant maakt gij staat op de loyauteit van dengenen, welks antwoord gij verwacht. En toch zou het u niet moeijelijk zijn gevallen om u zelven dat antwoord te geven, als gij slechts met bedaardheid hadt nagegaan, wat u reden tot bezorgdheid gaf. Gij zoudt dan hebben ontdekt, dat dit alleen het gevolg was van het gedruisch, 't welk te midden uwer landgenooten is ontstaan door de hardnekkige verspreiding van de meest hersenschimmige verontrustende geruchten.

„Tot dus ver heeft de Keizer, wat er ook is voorgevallen, geen woord gesproken, geene handeling verrigt, welke tot twijfel te zijnen aanzien aanleiding zou hebben kunnen geven, wat betreft zijne bedoelingen aangaande uw vaderland. Zijne handelwijze, die onveranderlijk dezelfde is gebleven, heeft hem steeds doen kennen als een getrouwen geallieerde, die zich niets te verwijten heeft. Wat hij is geweest, wil hij, — ik verklaar u dit uit zijnen naam, — blijven. Het bewijs daarvan is te vinden in de aanstaande gemeenschappelijke gevaren, welke uwe soldaten en de onze in verafgelegen gewesten het hoofd zullen gaan bieden. Vermits gij nu voor de toekomst gerustgesteld zijt, zult gij wel willen medewerken tot het bestrijden van eene maar al te zeer verspreide dwaling. Groote volkeren zijn in het leven geroepen om elkander naar waarde te schatten, en niet om elkander te vreezen."

Het half-officiële dagblad *le Constitutionnel* neemt dezen brief in zijn nummer van heden op, en maakt de aanmerking, dat het toeval indedaad somwijlen nuttig werkt, waarvan men thans weder het bewijs vindt in de omstandigheid, dat uit Engeland zelf berigten worden vernomen, welke het wantrouwen veroordeelen, 't welk de engelsche dagbladpers aan den dag heeft gelegd ten aanzien van de fransche staatkunde. Het *Journal des Débats* is mede zeer ingenomen met den brief van den heer *Mocquard*, en houdt zich overtuigd, dat de daarin vervatte verklaringen aan gene zijde van het Kanaal eene gunstige uitwerking zullen hebben, vooral in verband met de circulaire van den minister *Billault*, die de fransche dagbladen op vertrouwelijke wijze tot gematigdheid heeft aangespoord bij de beoordeeling der britsche staatsleden en openbare aangelegenheden.

— Het geestelijke orgaan *l'Ami de la Religion* deelt een brief mede, welke door den Paus is gezonden aan den bisschop van Orleans, ter zake van diens pastorale verklaring van 21 September. De Paus dankt den genoemden prelaat voor den door hem aan den dag gelegden „schitterenden ijver" bij de krachtige verdediging der godsdienstige belangen, en geeft den bisschop de verzekering, dat die ijver hem allezins tot troost heeft verstrekt te midden der zware beproevingen, onder welke hij gebukt gaat.

Verder verklaart de Paus in dien brief het navolgende:

„Altijd, maar vooral te midden van de droevige en goddelooze beweging van deze dagen, is onze vurigste wensch geweest, dat al onze eerbiedwaardige broeders, de bisschoppen, die geroepen zijn om met ons te deelen in de zorg voor de pastorale aangelegenheden, al hunnen ijver, al hunne krachten wijden aan de kloekmoedige verdediging van de zaak Gods en van de H. Kerk, — aan de naauwkeurige vervulling hunner verpligtingen als kerkelijke bedienaren, aan de opleiding en voorlichting der hun toevertrouwde geloovigen, opdat deze meer en meer zullen worden overtuigd van de voortreffelijkheid der voorschriften van het geloof en van de katholieke leer, — aan het schadeloos maken der duizenden en duizenden misdadige hinderlagen dier vijandige menschen, welke dagelijks door het verbreiden van allerlei goddelooze meeningen en het ontwerpen van heillooze kniperijen, er zich op toeleggen om de harten en gemoederen te bederven en van het katholieke geloof afteschеuren, ten einde zoo mogelijk onze heilige godsdienst, niet te schokken, maar ten eene male ten ondergang te voeren."

LONDEN, 3 December.

Volgens een bijzonder berigt uit Parijs, wilde men daar weten, dat de mogendheden op het te houden Congres door de volgende diplomaten vertegenwoordigd zouden worden: Rusland door prins *Gortschakoff* en graaf *v. Kisseleff*; Frankrijk door graaf *Walewski*, en vermoedelijk door den heer *Drouin de Lhuys*; Oostenrijk door graaf *v. Rechberg* en prins *Richard v. Metternich*; Pruissen door graaf *v. Schleinitz* en graaf *Pourtalès*; Spanje door den heer *Mon*; Portugal door graaf *de Paiva*; Zweden door graaf *Adelsward*; Napels door graaf *Antonini*; Sardinie door graaf *de Cavour*; de Paus door den kardinaal *Antonelli*. De overige vertegenwoordigers waren nog niet bekend.

— Uit Liverpool wordt gemeld, dat vier in die stad gevestigde aanzienlijke kooplieden dezer dagen eenen brief aan den franschen Keizer geschreven hebben, waarin over de betrekkingen tusschen Frankrijk en Engeland gehandeld wordt, en dat op dien brief een antwoord van 's Keizers secretaris is ontvangen, inhoudende, dat Z. M. het behoud van den vrede tusschen de twee landen ernstig wenscht; dat dit 's Keizers gevestigde staatkunde is, en dat Z. M., voor zooveel van hem afhangt, nooit van die staatkunde zal afwijken. — Een der vier bedoelde kooplieden, de heer *Gaskell*, heeft zich naar deze hoofdstad begeven, ten einde het bedoelde antwoord in persoon aan lord *Palmerston* medetedeelen.

— Onze dagbladen gaan voort met eene dagelijksche mededeeling van bijzonderheden, betreffende de oprigting van corpsen vrijwilligers. Uit die opgaven blijkt, dat deze beweging nog aanhoudend toeneemt. In een zeer groot aantal plaatsen, waar tot dus ver niet besloten was tot het vormen van zoodanige corpsen, hebben de welgestelde ingezetenen in de laatste dagen zich daartoe vereenigd, en waar men reeds sedert eenige weken met de organisatie bezig is, neemt het getal der manschappen dagelijks toe. In Manchester bestaat reeds een regiment van ruim 1300 man, die alle gekleed en met buksen gewapend zijn. Een tweede regiment wordt daar gevormd, en men zal er een derde oprigten, welks uniform minder kostbaar zal wezen dan die der twee andere.

— Eergisteren is te Liverpool eene talrijke openbare vergadering gehouden van voorstanders eener hervorming van het belastingstelsel. Verscheidene Parlements-leden namen aan die zamenkomst deel; onder anderen de heer *Bright*, die in het breede het woord heeft gevoerd. De strekking van deze beweging is om de indirecte belastingen meer en meer door directe te vervangen. — In deze vergadering is ook een brief voorgelezen van den heer *Cobden*, die zich thans te Parijs bevindt. Hij verklaart zich daarin ten sterkste voor de bedoelde verandering van het belastingstelsel, en bestrijdt tevens de meening, dat in Frankrijk een vijandige geest tegen Engeland zou heerschen. Daarom acht hij het dan ook hoogst ongepast en nadeelig, in Engeland eene vijandige stemming tegen Frankrijk aantekweeken.

— Een der te Dublin uitkomende ultramontaansche bladen heeft dezer dagen een brief uit Rome medegedeeld, waarin de staatkunde van den Keizer der Franschen, bepaaldelijk ten opzigte van de katholieke Kerk, zeer heftig wordt afgekeurd. Deze brief heeft hier te lande, bovenal in Ierland, veel opzien en te meer een diepen indruk gemaakt, omdat verzekerd werd, dat het stuk van den Paus zelven afkomstig was. Thans meldt het bedoelde blad, dat de brief niet van den Paus, noch uit eene officiële bron afkomstig, maar door een bijzonder persoon in Rome geschreven is.

— Gisteren zijn weder ruim 150 militairen, meest artilleristen, van Portsmouth naar China vertrokken.

— In deze week hebben de invoeren van goud en zilver uit het buitenland 604,017 p. st. bedragen; de uitvoeren 124,983 p. st.

De beurs was heden willig. De 3 pc. geconს. resc, 97 à ⅛.

BRUSSEL, 29 November.

Bij de beraadslaging over de begrooting van Justitie in de Kamer, heeft de heer *Lebeau* aangedrongen op eene verhooging van de bezoldiging der magistraten in die regtbanken van eersten aanleg, welke in de vierde klasse zijn gerangschikt. Voorts is de aandacht gevestigd op het nieuw aantebouwen paleis-van-justitie, en is uit de verklaringen van den minister gebleken, dat men het waarschijnlijk weldra eens zal zijn omtrent de plaats voor dat gebouw, waarna de verdere plannen zullen kunnen worden ontworpen.

Daarna heeft de ultra-liberale Afgevaardigde *Hymans* het berispelijke gedrag ter spraak gebragt van geestelijken, die belast zijn met het geven van onderwijs in de gevangenissen van den Staat. Hij zou daarop de aandacht niet hebben gevestigd, ware het niet dat door de dagbladen dezer dagen een aantal bijzonderheden waren medegedeeld omtrent schending der eerbaarheid van den kant der geestelijken in scholen, welke niet onder het toezigt der administratie zijn gesteld. — De clericalen zijn zeer verbolgen over de door den heer *Hymans* gemaakte aanmerking, en beweren, dat die Afgevaardigde zich laat gebruiken door de ministeriëlen, die, gedreven door de democraten, nu ook de hand willen leggen op de bijzondere inrigtingen van onderwijs en, naar aanleiding van eenige op zich zelf staande feiten, de menigte trachtten te beduiden, dat de tusschenkomst van den Staat in dezen dringend gevorderd wordt.

De zitting van gisteren is weder gewijd geworden aan de behandeling der parlementaire enquête ter zake der verkiezing te Leuven, en heeft zich op nieuw gekenmerkt door eene uiterst hartstogtelijke beraadslaging. Nadat mededeeling was gedaan van den inhoud van verzoekschriften van burgers uit Leuven, die meenen te moeten opkomen tegen de naauwkeurigheid van eenige in het verslag van den heer *Defré* opgenomene feiten, is besloten om die adressen te zenden aan de commissie, met verzoek dat deze dienaangaande verslag zal doen, voor dingsdag, opdat blijke waaraan men zich in dit opzigt te houden heeft.

Dit laatste voorstel heeft de gemoederen in beweging gebragt. De heer *de Theux* heeft zich nadrukkelijk beklaagd over schending der constitutionele vrijheden, en is beantwoord door den minister *Rogier*, die heeft beweerd, dat de aanval van den clericalen hoofdleider niets te beteekenen had en deze er zich wel voor zou wachten om bepaaldelijk de vrijheden aantewijzen, welke door of van wege de bewindslieden zouden zijn geschonden.

De heer *de Moor*, die in eene vorige zitting heeft gestemd voor het uitstel der bekendmaking van het rapport der commissie, is daarna opgekomen tegen de beteekenis, welke aan dat uitstel is toegekend door de meeste clericale dagbladen. De heer *de Moor* is te dezer zake hevig aangevallen door den heer *de Theux*, die hem zelfs onbewimpeld voor de voeten heeft geworpen, dat hij de vrijheid der drukpers aan banden wilde leggen. De heer *Vilain XIIII* heeft erkend, dat de clericale drukpers in menig opzigt de grenzen der betamelijkheid en gematigdheid overschrijdt, maar heeft tevens uiteengezet, dat men zeer ten onregte daarvoor de hoofdleiders der behoudende partij in de Kamer verantwoordelijk stelt. De heer *Devaux* heeft geantwoord, dat zulks de schuld dier hoofdleiders zelven is, vermits deze in de Kamer zwijgen en de dagbladen aansporen tot het verspreiden van de laaghartigste aanvallen en beschuldigingen.

Daarna zijn de beruchte wetsvoordragt, betreffende de openbare liefdadigheid, en de daarop in Mei van het jaar 1857 gevolgde gebeurtenissen ter spraak gebragt, en heeft de liberale partij aan de clericale hoofdleiders verweten, dat zij het waren, die, toen zij de meerderheid uitmaakten, een ongeoorloofden invloed hebben willen uitoefenen. De heer Dechamps heeft te dezer zake aangemerkt, dat het Kabinet, 't welk in 1857 is gevallen, zich niet staande heeft kunnen houden, omdat het, wetende hoe impopulair het was, geen beroep heeft durven doen op de publieke opinie. De heer *Frère-Orban*, de minister van Financien, heeft aangemerkt, dat de leden van het liberale Kabinet nu lang genoeg geduld hebben uitgeoefend, en heeft gevraagd: „Is hier in deze vergadering iemand aanwezig, die ons regtstreeks voor de voeten werpt, dat wij ons bestaan aan het oproer verschuldigd zijn?" De ministeriële bladen maken de aanmerking, dat het daarop gevolgde veel beteekenende stilzwijgen de schoonste regtvaardiging is bij den laster, welke nu gedurende drie jaren tegen de liberale partij in het publiek is uitgebraakt.

Ten slotte heeft de vergadering beslist, vooreerst dat, ingeval dingsdag aanstaande de nota van den heer *van Overloop*, betreffende de beginselen van de minderheid der commissie van de enquête, niet zal zijn ingediend, zij daarnaar niet langer zal wachten, en verder dat de zaak der verkiezingen te Leuven in behandeling zal worden gebragt, acht dagen nadat al de bijlagen zullen zijn medegedeeld.

— Prins *Frederik Wilhelm* van Pruissen is met zijne echtgenoot, Prinses *Victoria*, uit Londen hier aangekomen, en met groote eerebewijzen ontvangen. De Prins heeft zijnen intrek genomen in het Hôtel der pruissische

ambassade. Weldra zal hij de terugreis naar Berlijn aannemen.

— De zucht om standbeelden opterigten schijnt hier te lande eene indedaad ongekende hoogte te hebben bereikt. Thans heeft zich zelfs eene commissie gevormd voor de oprigting van zoodanig beeld van den overigens allezins verdienstelijken vlaamschen letterkundige *Prudens van Duyse*, te Dendermonde, zijne geboorteplaats.

's GRAVENHAGE, 5 December.

Bij Z^r. M^s. besluit van 18 Nov. is de heer *Charles Rey* erkend als consul der Vereenigde-Staten van America, voor het zuidelijk gedeelte van het eiland St. Martin.

— Bij besluiten van 28 Nov. en 2 Dec. heeft Z. M. vergunning verleend aan den heer m^r. *L. A. Lightenvelt*, hoogstdeszelfs gezant te Parijs, tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder-grootkruis der Leopolds-orde, — aan den heer m^r. *W. F. Rochussen*, secretaris van het gezantschap, der versierselen van commandeur der orde van *Frans Joseph*, — aan den heer m^r. *A. J. D.* graaf *van Rechteren van Rosande*, attaché, van ridder der orde van de IJzeren Kroon (3de kl.), en aan den heer *M. J. H. van Lier*, kanselier, van ridder der orde van *Frans Joseph*, allen door Z. M. den Keizer van Oostenrijk geschonken; — aan den heer *F. van der Beek*, H. D. consul-generaal te Parijs, vergunning tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der orde van *Frans Joseph*, hem door Z. M. den Keizer van Oostenrijk geschonken; — aan den heer *van Vessem*, adjunct-intendant van het paleis te Amsterdam, vergunning tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der Leopolds-orde, hem door Z. M. den Koning der Belgen geschonken.

— De baron *von Langenau*, de nieuw benoemde gezant van Oostenrijk bij het nederlandsche Hof, heeft heden zijne opwachting bij den minister van Buitenl. Zaken gemaakt en bij verscheidene leden van het corps diplomatique bezoeken afgelegd.

— De verkiezing van leden der Tweede-Kamer in de kiesdistricten Amsterdam en Dordrecht, ter vervulling van de vacaturen, die ontstaan zijn door het overlijden van den heer *Stolte* en door de benoeming van den heer *Sander* tot lid van het prov. geregtshof in Zuid-Holland, is bepaald op dingsdag 27 December.

— In de bijeenkomst van de Tweede-Kamer van zaturdag zijn, bij de beraadslaging over de aangevraagde gelden voor den Waterstaat, verschillende plaatselijke belangen ter sprake gebragt. De heer *Idserda* heeft gewaagd van den ongunstigen toestand van de bijwegen in sommige gemeenten, in welke men zich bezwaard acht om in het onderhoud te voorzien, terwijl de tolgelden ten behoeve van het Rijk worden geheven. De minister heeft eene regeling van dat onderwerp toegezegd. De heer *Schimmelp. v. d. Oye* heeft aangemerkt, dat er wel een keizerlijk besluit bestaat, bij 't welk het onderhoud dezer wegen ten laste van het Rijk wordt verklaard, maar dat hij niettemin de Regering moet aanraden om betreffende dit onderwerp voorzigtig te werk te gaan, vermits er verscheidene gemeenten zijn, welke groot belang hebben bij het onderhoud dezer wegen. De heer *Storm* heeft geoordeeld, dat er verscheidene wegen zijn, die zoo weinig opbrengen, dat men de tollen op dezelve welligt zou kunnen opheffen en daardoor de bezoldiging der tolgaarders besparen.

De subsidien voor het stoomgemaal bij Culemborg en in de Lymers zijn uithoofde van het bijzondere belang dezer aangelegenheden aangevraagd, ofschoon de Ged. Staten van Gelderland hadden verklaard, geene provinciale bijdragen voor deze werken aan de Staten te kunnen voordragen. De heer *Olivier* heeft gemeend, dat de Regering zich ook in dit opzigt aan den aangenomen regel behoorde te houden, en heeft, na eenige woordenwisseling, op grond van de ontstentenis van de bedoelde bijdragen, een amendement voorgesteld om de aangevraagde subsidien te doen vervallen.

Dit amendement is (gelijk gemeld is) met 33 tegen 30 stemmen *aangenomen*. Voor hebben gestemd de heeren *Hoynck*, *Poortman*, *Jespers*, *Thorbecke*, *v. Amerongen*, *Westerhoff*, *Heemskerk*, *v. d. Linden*, *Kien*, *v. Akerlaken*, *v. Franck*, *Olivier*, *Dirks*, *Slicher*, *Zijlker*, *Schimmelpenninck*, *Hoekwater*, *Gevers*, *v. Twist*, *Kingma*, *v. Eck*, *Hugenholtz*, *v. Diggelen*, *Dullert*, *Lijcklama*, *Betz*, *van Heyden*, *Idserda*, *Wijbenga*, *v. Voorthuyzen*, *v. Foreest* en *v. A. v. Wijck*.

De som van *f* 25,000 voor het opnemen van spoorwegen is behouden. De minister heeft dienaangaande doen opmerken, dat de voordragt op den aanleg van spoorwegen nog niet door de Eerste Kamer is aangenomen, en dat er dezer dagen weder concessien voor aanteleggen spoorwegen zijn aangevraagd.

Betreffende de aangevraagde *f* 20000 voor het toezigt op de spoorwegen, heeft de heer *Godefroi* eenige inlichting verlangd, nopens de uitvoering van de wet op dat onderwerp, die wel spoedig is uitgevaardigd, maar van welke men sedert niets heeft vernomen. Z. E. de minister heeft zich, ten aanzien van het niet benoemen van den *Raad van toezigt*, beroepen op zijne veelvuldige bezigheden en het belang der zaak, welke een bedaard overleg vereischt. Hij heeft intusschen verzekerd, dat het toezigt met de meeste zorg wordt uitgeoefend. De heer *Godefroi* heeft gemeend, dat langer verwijl aanleiding zou kunnen geven tot botsing.

Betreffende de kosten van het openbaar onderwijs heeft de heer *Meylink* het eerst het woord gevoerd; en zich beklaagd over den grooten omslag bij het bestuur, ten aanzien van het lager onderwijs; — over de regeling van vele zaken bij ministeriële aanschrijving, tegen de bedoeling der wet; — over de voorschriften, betreffende de examina, als veel te zwaar; — over de zucht, welke hier en daar wordt waargenomen om ook het onderwijs van kinderen van gegoede ouders ten laste der gemeenten te brengen, tot staving waarvan hij zich op het voorbeeld van onderscheidene plaatsen, zelfs in de nabijheid der residentie, heeft beroepen.

De heer *Sander* heeft kennis gegeven, dat hij, door het aanvaarden van de betrekking van raadsheer in het Hof-van-Holland, heeft opgehouden lid der Kamer te zijn.

— In de bijeenkomst van de Tweede-Kamer zijn heden de algemeene beraadslagingen over het *vijfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting, wat betreft de afdeeling van het onderwijs, voortgezet en gesloten. Daarbij is gehandeld over de werking van de wet op het lager onderwijs; — over de splitsing van het hooger onderwijs in de geschiedenis en de taal- en letterkunde aan de Academie te Leiden; — en over de wet op het middelbaar onderwijs. — Morgen zullen de bijzondere bepalingen nopens dit onderwerp in overweging worden genomen.

HAARLEM, 5 December.

Alhier zijn de volgende telegrammen ontvangen:

TURIN, 3 December. Het bezwaar nopens het proregentschap van den heer *Buoncompagni* is opgeheven. Hij zal als gouverneur-generaal te Florence resideren; — het bevel voeren over de krijgsmagt der Liga, en in de staatkundige betrekkingen van de midden-italiaansche Staten met Piemont voorzien.

LONDEN, 5 December. De *Times* meldt heden, dat in den kabinetsraad besloten is, dat de tegenwoordigheid van lord *Palmerston* bij het begin der Parlements-zitting noodig zal wezen, en dat hij mitsdien niet zich naar Parijs zal kunnen begeven om Engeland op het Congres te vertegenwoordigen. Dientengevolge is lord *Cowley* tot gevolmagtigde benoemd.

Berigten uit Nieuw-York van 23 November melden, dat de generaal *Miramon* (die aan het hoofd der dusgenaamde conservative partij in Mexico stond) van het bestuur verdreven en gevlugt is, en dat daarop het leger den gewezen dictator *Santa Anna* tot hoofd der Republiek geproclameerd heeft. — De stoomboot *Indian* heeft schipbreuk geleden.

MADRID, 3 December. De maarschalk *O'Donnell* heeft gemeld, dat de Mooren, bij het gevecht van den 30sten November, 500 dooden en 1500 gekwetsten, maar geene gevangenen hebben verloren; — dat de Spanjaarden, sedert het begin der krijgsoperatien, 88 dooden, 644 gekwetsten en 73 ligt gewonden hebben gehad; — dat *Zabala* het moorsche kamp, in de nabijheid van Tetuan, heeft verkend.

De uitnoodiging van de spaansche Regering tot het bijwonen van het Congres is te Madrid aangekomen.

LONDEN, 5 December. Uit Parijs wordt gemeld, dat daar bij het ministerie van Buitenl. Zaken toebereidselen gemaakt worden voor het openen van het Congres. — Het gerucht, dat het oostenrijksche gouvernement geprotesteerd zou hebben tegen de benoeming van den heer *Buoncompagni* tot Regent van Midden-Italie, wordt in Parijs als ongegrond tegengesproken.

— De gemeenteraad te Utrecht heeft besloten, omtrent de gazverlichting geen nieuw contract aan te gaan met de bestaande gazfabriek, maar die verlichting voor stads rekening te nemen, in dier voege, dat de gebouwen van stadswege zullen worden gesteld en over die exploitatie later zal worden beslist.

— De gewezen generaal *Gunkel* is heden, in het Huis van verzekering te 's Gravenhage, overleden.

— Gedurende de maand November zijn over den Hollandschen-spoorweg vervoerd 80,464 personen; is daarvoor ontvangen *f* 63,714, voor goederen *f* 17,152, en gedurende de elf eerste maanden van dit jaar 1859 *f* 1,084,471.

— Den 15^den December zal het spoorweg-verband van Keulen, langs Bonn, Koblentz, Bingen, met Mainz, feestelijk worden geopend. De Prins-Regent van Pruissen en de Groot-Hertog van Rijn-Hessen hebben de uitnoodiging ter bijwoning van het feest aangenomen. Dien dag zal een feesttrein van Mainz vertrekken en zullen de verdere feesten, met maaltijd en danspartij, en met de verlichting van de noordzijde van den Dom, te Keulen plaats hebben. Den 22sten December zal het personen-verkeer over dien weg worden opengesteld, derwijze, dat men, met den eersten trein in den zeer vroegen ochtend vertrekkende, des avonds te Zurich zal kunnen aankomen.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

5 *December* 1859. 4½ *ure.*

	van	*tot*	*gebl.*		*van*	*tot*	*gebl.*
NEDERLAND.				OOSTENRIJK.			
Thesaurie 5 p	—	—	—	Obl. *Goll.* 5 p	—	—	—
Ned. Bank 4 "	—	—	—	" " 4 "	—	—	—
W. Schuld 2½ "	63 1/16	¼	63⅛	" Met. 5 "	54¼	11/16	54⅝
" . 3 "	75⅛	—	—	" r. Amst. 5 "	73¾	74	74
" . 4 "	97	½	97⅛	" Nat. 5 "	58⅜	⅝	58⅜
Amort. Sd. 3 "	92¾	—	—	" 54. 2½ "	28⅞	29⅛	28 15/16
Handl. Ms. 4½ "	125¾	126	—	Wener Bank *f*	844	—	—
O. I. Leen. 4 "	96	—	—	" . . "	280	—	—
Holl. Spw. . .	—	—	—	" 4 p	270	—	—
Leening 4½ p	—	—	—	NAPELS.			
Rijn Spw. 4½ "	—	—	—	Cert. L. B 5 "	—	—	—
M. Weldd. 4 "	—	—	—	" *Rots.* 5 "	—	—	—
BELGIE.				DENEMARKEN.			
Cert. W. S. 2½ p	—	—	—	Obl. Lond. 5 p	—	—	—
" *Rots.* 2½ "	52	—	—	" 3 "	—	—	-
FRANKRIJK.				BRAZILIE.			
Certif..... 3 p	—	—	—	Geldl. 24. 5 p	99¼	—	—
SPANJE.				39. 5 "	—	—	—
Oblig..... 1½ p	32 9/16	11/16	32⅝	43. 5 "	99⅛	—	-
" ....3 "	43⅞	—	—	52. 4½ "	—	—	—
" Bin. 3 "	42⅜	½	42½	SARDINIE.			
Am.-Schuld..	—	—	—	........5 p	—	—	—
Bew. Coup...	—	—	—	PERU.			
PORTUGAL.				Geldl. 54. 4½ p	—	—	—
Oblig.....3 p	43¾	—	—	" Parijs..	—	—	
" 1856. 3 "	42⅛	¼	—	ECUADOR.			
" Uitgest.	—	—	—	Obl. 1855. 1 p	12⅞	13 9/16	—
RUSLAND.				VENEZUELA.			
Hope & Co. 5 p	103⅞	104	—	Obl. 6 th. 3 p	27	3/16	27 1/16
" 5 "	102⅛	—	—	" Uitg. 1 "	14¼	—	—
Certif. Obl. 5 "	84 11/16	—	—	GRENADA.			
" " 4 "	80 5/16	⅜	—	Oblig.....3½ p	16 9/16	11/16	—
" *Stiglts* 4 "	80 5/16	⅜	—	" Uitg. ..	5	—	—
" N. 4 "	—	—	—	MEXICO.			
" 54. 5 "	90	1/16	—	Oblig.....3 p	20⅞	—	—
" 55. 5 "	99½	9/16	—	N.-AMERICA.			
" Hamb. 5 "	89⅜	—	—	Philad. *Hope f*	—	-	—
" Lond. 5 "	—	—	—	" Lt. B.	—	—	—
" " 4½ "	95⅞	—	—	" *Rots.* 6 "	—	—	—
Insch. . 6 "	—	—	—	Am. Bankact.	—	—	—
Cert. . 6 "	62	¼	—	Ill. Spw. Aand.	—	—	-
POLEN.				" Obl. C.B. 7 "	81¾	—	—
Aand. 1835. *f*	—	—	—	Louisiana 5 p	100⅞	—	—
Oblig.....4 p	78½	—	—	GRIEKENLAND.			
PRUISSEN.				Obl. 1835. 5 p	—	—	—
Oblig..... 5 p	102⅛	¼	—				
Aand. 54. 3½ "	—	—	—				

Handelm. contant 125¼. Russische spoorweg volgefourneerde 219¼ à ¾. Frans. Oostenr. spoorweg obl. 123. De 3 pc. Russen 63 15/16. — Beleening 3. Prolongatie 3½. Disconto 3.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der *Effecten-Societeit:*

IJ. DE KOCK, *President.* BOON HARTSINCK, 1e. *Secretaris.*

Van de binnenl. fondsen waren de 2½ pc. willig; de overige onveranderd. — Spaansche en portugesche prijshoudende. Oostenrijksche flaauw. Zuid-americaansche algemeen flaauw; vooral Ecuadors lager.

Prijzen der Coupons: Metall. *f* 23,20; diverse in Eng. per £ *f* 11,57½; 3 pc. Eng. Russen per £ *f* 11,57½; Frans. *f* 55¼; Belg. *f* 55¾; Pruiss. *f* 34⅞; Hamb. Russen *f* 32⅜; Russen in Z. R. *f* 33⅝; Pools. in Fl. *f* 26⅞; Piasters *f* 2,40½.

LONDEN, 5 December. De 3 pc. gecons. 96¾ à ⅞. Mexico 22¾ à 23. Spanje 44¾ à 45¼, en 33⅜ à ⅝.

PARIJS, 5 December. De 3 pc. 71.35. Spanje 3 pc. 43⅝ en 33¾.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 5 December. *Tarwe* in een doen; 132 ℔ b. Pools. *f* 325; 127 ℔ Vries. *f* 275. — *Rogge* iets lager; 126 ℔ Pruis. *f* 212; 127 ℔ dito *f* 213; 117, 118 ℔ Arch. *f* 182, *f* 184; 120, 121 ℔ Petersb. *f* 185, *f* 187; op levering williger; April *f* 192, *f* 193; Mei *f* 194, *f* 195; Junij *f* 196, *f* 197. — *Garst* in een doen; 113, 115 ℔ Dantzigter *f* 200, *f* 203. — *Koolzaad* voorjaar iets hooger; op 9 vat, April *f* 384.

AMSTERDAM, 5 December. *Raapolie* dadelijk en op levering slap; ord. cond *f* 36¾; vliegend *f* 35½; p^o Mei *f* 36¾ à *f* 36½. *Lijnolie* ord. cond. *f* 31¼; vliegend *f* 30; p^o Maart *f* 30¼ à *f* 30½; p^o April *f* 30½ à *f* 30¾; p^o Mei *f* 30¾ à *f* 31. *Hennepolie* ord. cond. *f* 37½.

HAARLEM, 5 December. Roode *tarwe f* 9,50; witte dito *f* 8 à *f* 8,50. *Rogge f* 6,25 à *f* 6,35. *Gerst f* 5,35. *Haver f* 3,15 à *f* 4,25.

GRONINGEN, 2 December. Bij weinig aanvoer was de handel in granen heden gering. *Tarwe*, *rogge* en *boekweit* 10 c. lager, traag afgaande. *Tarwe* 70 à 74 p. Ommel. *f* 7,85 à *f* 8,65; 70 à 74 p. Old. *f* 7,60 à *f* 8,40. *Rogge* 66 à 72 p. n. *f* 6,15 à *f* 6,75. *Boekweit* 62 à 66 p. gr. zand *f* 4,80 à *f* 5,60; 64 p. veen *f* 4,90. *Gerst* mede lager; 54 à 58 p. w. *f* 5.25 à *f* 5,95. *Haver* flaauw; 38 à 50 p. n. dikke *f* 2,95 à *f* 4,40; 36 à 40 p. voer *f* 2,80 à *f* 3,40. *Paardenb.* *f* 6,75 à *f* 7,25. *Koolzaad* met weinig handel; *f* 10,80 à *f* 11,50. *Gort* grove *f* 9,50 à *f* 10; parel *f* 12 à *f* 14.

LEEUWARDEN, 2 December. *Boter f* 44 à *f* 45.

ALKMAAR, 2 December. Kleine *kaas f* 32,50; commissie *f* 32; middelbare *f* 33,25, Aangevoerd 69,279 n. p.

LEYDEN, 3 December. *Boter f* 1,05 à *f* 1,20; 2de soort 95 c. à *f* 1,02½. Aangevoerd 4200 n. p.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 4 December. Den 3^den dezer in **Texel** BINNENGEKOMEN: *Eugenie*, Bargman, Samarang; *Margaretha Hermanna*, Wilmink, Newcastle; *Cassandria*, Flemming en *Dowdrop*, Faro, beide van Sunderland; de stoomb. *Alert*, Hull; *Alexandrine*, Nieman en *Cornelius Dasse Viëtor*. Borgman, beide van Riga; *twee Gebroeders*, Hitman, Dantzig; *Margretha Antina*, Jager, Kopenhagen, l. v. Tonningen; *Meinsina*, Klontje, Gothenburg.

UITGEZEILD: *Tasmania*, Jonker, Macassar; *Eendragt*, Fortuin en de stoomb. *Lion*, beide van Londen; *Cornelis Houtman*, Rolman, Newport; *Meekens*, Hartlett en *Jacobina*, Breuns, beide naar Newcastle; *Goldstream*, White, Sunderland. Wind o.

Den 4^den dezer in **Texel** BINNENGEKOMEN: de stoomb. *Smyrna*, Londen; *Annechina Harmina*, Stuitvoet, Liverpool; de stoomb. *Graaf van Rechteren* en *Gouv. van Ewijck*, beide van Hull, *Molla*, Wegener, Petersburg; *Preciosa*, Alberts, Riga.

UITGEZEILD: *Thirteen*, Brown en *Cathrine*, Besford, beide naar Newcastle; *Melita*, Jansen, Engeland; de stoomb. *Jonge Paul*, Stettin; *Skiberg*, Lorentzen, Fredrikshald; *Express*, Gjersoe, Fredrikstad; Mindet, Swartz, Drammen. Wind o. - z. z. w.

Den 2^den dezer in **Helvoet** BINNENGEKOMEN: de stoomb. *Admiral Cator*, Newcastle; *Matchless*, Thinkler, Seaham; *Johanna Wilhelmina*, Faber, Windau; *Paul*, Schley, Pernau, *Bonheur*, Pommer; *Adèlle*, Tobbens; *Zeemeeuw*, Zwaal; *Tweelingen*, Middel, alle 4 van Riga; *Janke Schuringa*. Brouwer; *Victor*, Bewards, belden van Libau; *Jens Nordentoftminde*, Petersen, Koningsbergen.

UITGEZEILD: *Ellen Marie*, Gefflot, Cherburg; de stoomb. *Magnet*, Londen; *Balmoral*, Bristol; *Jonkheer Mr. van de Wall van Puttershoek*, Lammerts en *Vice Admiraal Gobius*, Duin, beide naar Newcastle; *Cygnet*, Boyce, Hartlepool; de stoomb. *Hawk*, Hull; *Catharina Regina*, Doll, Oostzee. Wind o. n. o. - o.

Den 3^en dezer van **Brouwershaven** UITGEZEILD: *Kinderdijk*, Zwanenburg, Rotterdam naar Batavia; *Johannes*, von Fritzen en *Septh Sprague*, Gillespie, beide van Rotterdam naar New-jork en de stoomb. *Stad Dordrecht*, Londen.

Den 25sten Oct. te Suriname binnengekomen: *Mina* Cupido, Newcastle; 31 dito *Plata*, Koch, Amsterdam; en uitgezeild 2 Nov. *Amsterdam*, Wehdemeijer, Amsterdam.

Den 6^den Oct. te Curaçao binnengekomen; *Raphael*, van de Velde Smits, St. Thomas, is 28 dito naar Amsterdam vertrokken.

Den 3^den Nov. te St. Thomas binnengekomen: *Jan Albert*, Goossens, Liverpool; 12 dito *Sancta Rosa*, Buykes, Amsterdam.

Den 9^den Nov. te Havana binnengekomen: *Cuba Packet*, Harken, Amsterdam.

Den 28sten Nov. te Triest binnengekomen: *Sia & Elisabeth*, Boerhave, Amsterdam.

*** Voor de onderwijzers-weduwe, predikants-dochter, met hare 7 kinderen, te wier behoeve de hulp van meer bevoorregten is ingeroepen bij adv. in de Haarl. Cour. van 20 Julij jl. is tot heden ingekomen: Bij d^s. *van Campen* te Andijk: van A. B. *f* 5; van zijne kinderen *f* 1,50; uit een spaarpotje *f* 0,50; van v. C. *f* 5; van C. H. *f* 2,50, allen te Andijk; van C. N., postm. Doesborgh, 2 muntb. *f* 20; van G. B. te Weswoud *f* 0,50; van J. H. te Binnewijzend *f* 0,50. Bij wijlen d^s. *Berghege* te Twisk: van M. Z. *f* 2,50; van N. N. *f* 5; van W. H. *f* 2,50; van A. W. *f* 5, allen tc Twisk, en van N. N. uit Rotterdam een muntb. n°. 766 *f* 10. Bij d^s. *Broekhoff* te Medemblik een coup. *f* 1,23^5. Bij d^s. *Leemhuis* te Midwoud: van R. K. en wed. S. S. aldaar elk *f* 2,50. Bij d^s. *de Bruin* te Wervershoof: van N. N. *f* 1; X. *f* 1; Y. *f* 0,50; H. B. *f* 1; G. de V. *f* 1; P. O. *f* 1; J. W. *f* 0.75; C. S. *f* 1, allen aldaar. Bij d^s. *Prins de Jong* te Opperdoes: van W. V. *f* 5; van N. N. *f* 5; van een onbekende *f* 10; van N. N. *f* 1; van mej. D. P. *f* 1; van K. J. *f* 5, allen aldaar, en van v. G. te Harlingen *f* 2,47^5. Bij d^s. *Boon* te Dieren *f* 5,70, gecollecteerd in het gezin van N. N., en *f* 1 in de kerk aldaar. Bij d^s, *Boekhoudt* te Britswerd: van eene weduwe te Leeuwarden een coup. *f* 6,18^5. Bij d^s. *Hupkens* te Winkel: sub lett. O. een muntb. n°. 438 *f* 10 van P. Z., en uit W. van N. N. *f* 5. Bij prof. *Doedes* te Utrecht: van W. G S. *f* 2,47^5; van D. *f* 2,50. Bij d^s. *van Dijk* te Wijhe: van N. N. uit Dordrecht twee coup., een à *f* 2,97, een à *f* 1,98; van J. H. V. uit Vorgten *f* 5; van N. N. uit Wijhe *f* 2, en van N. N. aldaar *f* 3. Bij d^s. *Antink* te Hoogcarspel: van D. B. *f* 5; van J. D. B. *f* 1; van J. V. *f* 2,50; van D. S. *f* 2; van N. N. *f* 2,50; van N. N. *f* 2,50; van N. N. *f* 1; van H. H. *f* 2; van N. N. *f* 1; van K. D. J. *f* 5; van N. N. *f* 3; van J. H. *f* 1,50; van N. N. *f* 1,50; van N. N. *f* 2; van L. L. *f* 2,50; van J. R. *f* 1,50; van K. B. *f* 2; van N. N. *f* 2,50; van N. N. *f* 2; van D. V. *f* 2,50; van C. D. J. *f* 2,50; van A. v. T. *f* 2,50; van het onderwijzers-genootschap *f* 3; van N. N. *f* 2,50; van J. L. *f* 2,25; van F. G. *f* 2; van N. N. *f* 1; van J. G. *f* 1; van P. D. W. *f* 1; van P. S. *f* 2,50; van J. S. *f* 2,50; van S. D. *f* 2, en van R. D. H. *f* 1, allen te Hoogcarspel. Bij d^s. *ten Brummeler Andriesse* te Hoorn *f* 2,50. Bij d^s. *Klippink* te Haarlem *f* 5. Bij d^s. *Dorper* te Alkmaar: van mej. K. te A. *f* 2,50; van K. te Oisterwijk *f* 5; van J. te A. *f* 2,50. Bij d^s. *Bolger* te Oudorp en Oterleek: van J. S. te Schermerhorn *f* 2; van J. S. te Heer-Hugowaard *f* 1; van J. B. te Oudorp *f* 2,50. Bij d^s. *van Toorenenbergen* te Purmerende *f* 14,23.

Velen zijn de ingekomen gaven. Niet weinigen hebben getoond, dat zij van het hunne iets willen afzonderen, om het leed van weduwen en weezen te verzachten. Hartelijk wordt hun daarvoor de dank gebragt der beweldadigden; hooger en aangenamer dank mogen zij ontvangen in het bewustzijn, dat zij die godsdienst hebben beoefend, die Jacobus (I: 27^a) de ware godsdienst noemt!

Intusschen mogen wij het ons niet ontveinzen, dat wij vurig gewenscht hadden, iets meer te ontvangen; wij zouden zoo gaarne ons in staat gesteld hebben gezien, om der van alle inkomsten verstoken weduwe eenig middel van bestaan te verschaffen, of althans haar een *klein* jaarlijksch inkomen te verzekeren. In die hoop werden wij tot dusver teleurgesteld. Zou zij op den duur blijken, ijdel te zijn geweest? Wij mogen het nog niet gelooven, zonder althans nog eene poging te hebben gewaagd. Het is zoo: er is veel te geven. Maar er wordt ook veel gegeven, gegeven door den Hemelschen Vader, die daarvoor van ons geenen dank verlangt, dan die wij betoonen door zijn voorbeeld natevolgen, dan door zijn werk te doen. Hij is een man der weduwen, een vader der weezen; maar dat is hij door onze werkzaamheid; door ons verhoort hij de gebeden van weduwen en weezen en zoo de gebeden van dezen onverhoord blijven, dan is het onze schuld. Mogten dan nog velen zich gedrongen gevoelen, om het dier onderwijzers-weduwe en hare kinderen, uit de grond van een dankbaar hart en door de ervaring geleerd, te doen erkennen: *Ja, waarlijk, God is der weduwen man, der weezen vader!*

Met de ontvangst van hetgeen nog mogt afgezonderd worden, zullen bovengenoemde Heeren zich volgaarne blijven belasten, terwijl Mevrouw de Wed. *Berghege*, te Twisk zich bereid verklaard heeft, om ten deze, de plaats van haren overledenen echtgenoot te vervangen.

*** De Heeren HOPE & Co., KETWICH & VOOMBERGH, en Wed. W. BORSKI, adverteren, dat ten Kantore van hunne Administratie des Woensdags en Vrijdags

van 10 tot 1 ure, zal worden gevaceerd tot het kosteloos afgeven van **NIEUWE BLADEN COUPONS**, bij de Certificaten hunner Administratie van 6 pCts. Russische Fondsen in Bank Assignatiën, en Zilver, als mede die van 4½ pCts. Fransche Fondsen, tegens intrekking der Talons, voorzien van eene afzonderlijke geteekende Nota der Nummers naar volgorde, voor ieder soort van Fondsen.

Amsterdam, 3 *December* 1859.

*** Bij ons vertrek naar *Neerl. Indie*, roepen wij aan onze Familie, Vrienden en verdere Betrekkingen ons hartelijk **vaarwel** toe. D. S. DE JONG en

Brouwershaven, J. BEKBERGEN.

4 *December* 1859.

*** De Ondergeteekende roept, bij zijn vertrek naar de *Oost-Indien*, aan zijne Betrekkingen en zeer talrijke Vrienden, een hartelijk **vaarwel** toe.

A. C. VAN DER ROEST,
Sergeant O. I. Leger.

Hulp-Onderwijzer.

Aan eene der openbare Scholen te Wormerveer, wordt gevraagd, een **HULP-ONDERWIJZER**, om zoo mogelijk in dienst te treden met 1 Januarij 1860, aan deze betrekking is eene Jaarwedde van *f* 300 verbonden. Die hiertoe genegen zijn, worden verzocht zich vóór 15 December 1859, aantemelden bij den Heer Burgemeester aldaar.

Voor Zuid-Afrika,

om in de laatste week dezer maand te vertrekken, wordt aangevraagd. Een ongehuwd **ONDERWIJZER**, P. G., 21 — 45 jaren oud, bezittende den Rang van *Hulp-Onderwijzer* of de vroegere *derden Rang*, voorts van zedelijk gedrag en Christelijken Godsdienstzin. Het Salaris is *f* 720 's jaars en vrije Kost en Inwoning, met voorschot der Reiskosten. Men verlangd opgave van de Personen vooral van de Predikanten bij wien de belanghebbende bekend is.

Twee **GEHUWDE LIEDEN** als dienstboden, P. G., 30 — 45 jaren oud, zonder of met niet meer dan twee Kinderen van 10 — 16 jaren oud. De Vrouw zal zijn voor Huiswerk en Keuken, de Man voor Huis en Tuinwerk. Het Salaris is ruim *f* 400 en vrije Kost en Inwoning met vrije Overtogt. Alleen diegenen komen in aanmerking, van wien deugdelijke bewijzen van geschiktheid en goed gedrag kunnen geleverd worden.

Adres bij den Boekhandelaar P. M. BAZENDIJK, te Rotterdam, met *franco* Brieven onder Lett^r. K.

*** Te Maassluis worden tegen 1 Januarij 1860 gevraagd, aan de openbare Burgerschool voor gewoon Lager Onderwijs: Een **HULP-ONDERWIJZER**, op eene jaarwedde van *f* 325; en aan de openbare Armen- en Tusschenschool: Een **HULP-ONDERWIJZER**, op eene jaarwedde van *f* 300.

Bij gelijke bekwaamheden zal geschiktheid tot het geven van onderwijs in de Gymnastie, tot aanbeveling voor éene der beide betrekkingen en tot geldelijk voordeel kunnen strekken. Brieven *franco*, aan den Burgemeester aldaar.

*** Aan de openbare School te 's Graveland, wordt verlangd een tweede **HULP-ONDERWIJZER**, tegen eene belooning van *f* 300 's jaars.

Adres niet *franco*. Brieven aan den Burgemeester dier Gemeente.

*** Bij een Predikant ten platten lande, bestaat voor een of twee Kinderen, onverschillig van welken leeftijd, doch van goeden huize, de gunstigste gelegenheid tot **OPVOEDING** en **ONDERWIJS**.

Brieven *franco*, onder L^rs. D. D., aan den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

*** BURGERLIJKE ADMINISTRATIE.

Er bestaat gelegenheid tot plaatsing van nog **DRIE JONGELIEDEN**, om, door een Gemeente-Secretaris voor de burgerlijke administratie te worden opgeleid. Informatien worden op *franco* aanvragen, onder de initialen W. C. H., gegeven door de Heeren MANSSEN EN BLOM, Boekhandelaars te Utrecht.

*** Bij een Boekhandelaar en Uitgever in Gelderland, bestaat gelegenheid voor een **JONG MENSCH**, tot opleiding in den Boekhandel, Boekdrukkerij, Binderij, enz. Adres met *franco* Brieven, Letter B., aan den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

Droogerijen — Verfwaren.

Een fatsoenlijk **JONG MENSCH**, van de P. G., zoekt in relatie te komen met een bejaard Patroon of Weduwe, in het vak van *Droogerijen*, ten einde in de gelegenheid te komen, dusdanige Zaak over te kunnen nemen. Men verzoekt Brieven *franco*, onder Lett^s. V. R., aan den Boekverkooper J. G. LANKELMA, Haarlemmerdijk U U N°. 352, te Amsterdam.

*** **OM DADELIJK IN DIENST TE TREDEN**, verlangt men een bekwaam en vlug **LETTERZETTER**, tevens goed **DRUKKER** zijnde, tegen vast Loon; vereischten zijn bewijzen van bekwaamheid en goed zedelijk gedrag; de zoodanige vervoegen zich met *franco* Brieven, onder Letter G., aan de Heeren G. PORTIELJE & ZOON, Boekhandelaars te Amsterdam.

*** Tegen Februarij of Mei verlangt men een **KOETSIER**, bekwaam voor zijn vak en die kan Tafel dienen, voorzien van goede getuigschriften en geen sterken drank gebruikende, liefst uit Gelderland of Utrecht. Adres met *franco* Brieven onder Letters G. G., aan de Boekhandelaren DE ERVEN DOORMAN, te 's Gravenhage.

*** Men verlangt tegen Mei, in een klein fatsoenlijk Gezin, ter opleiding van twee Meisjes van 6 en 9 jaren, eene **GOUVERNANTE**, van de P. G., geexamineerd in de vier moderne Talen. Kennis van de Piano is eene vereischte en bekwaamheid in Teekenen, eene aanbeveling, van eene minzame behandeling kan men verzekerd zijn. Met opgave van het gewenschte Salaris, verzoeke men zich *franco* te adresseren, onder Letters V. L., bij den Boekhandelaar G. W. VAN DER WIEL, te Arnhem.

*** Wordt gevraagd, tegen Januarij of Februarij a. s., eene fatsoenlijke **MEID**, van de P. G., (voor Meid alleen) bij eene deftige Familie op een Dorp in N.-Braband. Vereischte zijn, eerlijk, trouw, zindelijk, gezond gestel, gewillig om alles te doen wat haar voorgelegd wordt, en om de Wasch (met behulp eener Waschvrouw) helder te kunnen Wasschen. Loon *f* 50 en bij voldoening meer. Zij die bij dergelijke Families gewoond hebben, zullen het meest in aanmerking komen. *Franco* Brieven, onder de Letters P. M., bij de Boekhandelaars en Drukkers MENSING EN DE KONING, te Rotterdam.

*** Eene *Dienstmaagd*, P. G., geschikt om als **MEID alleen** in een stil Gezin, ten Platten Lande werkzaam te zijn, goede getuigschriften bezittende en bereid om *dadelijk* in dienst te treden. Adressere zich zoo spoedig mogelijk met *franco* Brief, onder Lett. Z., bij den Boekhandelaar W. N. C. ROLDANUS, te Delft.

*** Wordt gevraagd in het Haarlemmermeer tegen *f* 150 Loon: Eene flinke Noord-Holl. **BOERENMEID**, van de P. G., die goed Melken kan en Kaas en Boter maken. Adres *franco*, onder Letter A., bij den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

Aanbesteding.

Burgemeester en Wethouders der Gemeente BARNEVELD, zullen op Zaturdag den 17^den December 1859, des voormiddags ten elf ure, op het Gemeentehuis aldaar, **aanbesteden**, het Bouwen van een nieuw **GEMEENTE- en PASSANTENHUIS**, met de Levering der noodige **BOUWSTOFFEN**.

Bestek en Teekening liggen ter inzage op genoemd Gemeentehuis en verder liggen Bestekken ter Lezing: te Barneveld, bij *Schimmel* en bij *Schut*; te Voorthuizen bij *Bouw*; te Ede, bij *A. C. Mulder*, in *het Wapen van Gelderland*; te Arnhem, bij *B. J. E. Gereke*, in *het Zwijnshoofd*: te Deventer, bij *Bokking*, in *den Moriaan*; te Zutphen, bij *Liese*, in *de Zwaan*; te Kampen, bij *D. G. J. Portheine*, in *de Dom van Keulen*; te Zwolle, bij *J. B. Scheuer*; te Elburg, bij *Knottenbelt*; te Harderwijk, bij *J. C. Klaassen*, en Mej. de Wed. *Gelderman*; te Nunspeet, bij *Hakker*; te Putten, bij *Berkhorst*; te Nijkerk, bij de Wed. *Berkhorst*; te Amersfoort, bij *C. van Wageningen*; te Utrecht, bij *Struivenberg*; te Wageningen, bij *Steuk*. Aanwijzing in *loco*, op Vrijdag den 16^den December, door J. VERHOEVEN Pz., Gemeente-Architect te Harderwijk, bij wien inmiddels op *franco* aanvrage inlichtingen te bekomen zijn.

Bestekken zijn op *franco* aanvrage à *f* 1 verkrijgbaar, bij J. WEDDING, Boekhandelaar te Harderwijk.

BESTEDING.

Dijkgraven en Gecommitteerde Waarschappen van DREGTERLAND, zullen op Maandag den 19^den December 1859, des middags ten 12 ure, in *den Doelen*, te Hoorn, publiek presenteren te **Besteden**:

Het onderhoud der **GRIND- en PUINWEGEN** in Dregterland, met de leverantie van de daartoe benoodigde 2200 Kubiek Ellen **GRIND** en 115 Kubiek Ellen **FIJNGESLAGEN HARDE PUIN**.

De Bestekken en Voorwaarden, zullen 8 dagen voor de Besteding ter lezing liggen te Hoorn, in het Logement *de Doelen* voornoemd, en te Enkhuizen, in *het Algemeen Veerhuis*, bij de Wed. *H. Top*.

*** *Kerkvoogden en Notabelen der Hervormde Gemeente te* ELSPEET, Provincie Gelderland, noodigen Heeren Orgelmakers uit, om vóór den 15^den Januarij 1860, aan den Administreerenden Kerkvoogd A. PLUIM aldaar, intezenden Bestek, Teekening en Begrooting van een eenvoudig **KERKORGEL**, voor eene kleine Dorpskerk.

De Prijsbepaling moet zoo worden opgegeven als werd het Orgel door den aannemer geleverd en geplaatst, te Elspeet, op de plaats zoo als zal worden aangewezen. Hetzelve moet uitmunten door eenvoudigheid en netheid. De inzender van het best gekeurde Bestek, Teekening en Begrooting, wordt onder nadere approbatie, het vooruitzigt, geopend van met de levering en plaatsing begunstigd te worden, terwijl de inzender van het naast daarbij komende eene premie van twintig guldens zal ontvangen.

Alle inzendingen moeten stipt vóór of op den bepaalden tijd worden ingezonden.

Brieven om nadere inlichtingen *franco*.

*** Een Predikant ten platten lande, wonende in de Provincien Gelderland of Overijssel, in de nabijheid van Zwolle, Deventer of Zutphen en aan den Straatweg, genegen zijnde een ongehuwd **HEER** bij zich te huisvesten, wordt verzocht zoo spoedig hem doenlijk, zich met *franco* Brief, onder Lett. C., met opgave van standplaats en voorwaarden, te adresseren aan den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

*** Een **HEER**, van gevorderden leeftijd en zeer geregelde leefwijze wenscht, bij voorkeur in Haarlem, bij eene fatsoenlijke Protestantsche Familie, zonder *kleine* Kinderen, als Lid des Gezins te worden opgenomen, met het gebruik eener vrije goed Gemeubileerde en van de vereischte Gemakken, voorziene Kamer, tegen billijke Maandelijksche vergoeding. Aanbiedingen met opgave van voorwaarden, gelieve men *franco* intezenden, onder de Letters A. Z., bij den Boek- en Kunsthandelaar C. VAN ASPEREN VAN DER VELDE, Groote Houtstraat te Haarlem.

*** DOOR STERFGEVAL TE HUUR,

tegen den 1sten Februarij: Een logeabel **HEERENHUIS** met **TUIN**, te Loosduinen; te bevragen met *franco* Brieven, bij J. A. VAN DRIEST, Mr. Huisschilder aldaar.

*** TE HUUR, het voormalige **LOGEMENT HET HUIS TER KLEEF**, met verscheidene zeer goed ingerigte Kamers, Stalling, Koetshuis, enz.; ook bijzonder geschikt voor *Zomer- en Winterverblijf*, terstond of met primo Februarij te aanvaarden. Aanvragen *franco*, bij C. VAN WILLIGENBURG EN ZOON, te Bloemendaal.

*** **HOUTVEILING** op de Hofstede *Thorn*, bij de Sandpoort, op Zaturdag 10 December 1859, van allerhande soorten zwaar **HAKHOUT**, geschikt tot Paalhout en Fuikenstokken.

Uit de Hand te Koop:

Eene sedert jaren welbeklante **ROGGE- WITTEBROOD- en KOEKBAKKERIJ**, staande en gelegen op een gunstig gedeelte der Stad Hoorn, des verkiezende te aanvaarden 1 Mei of eerder. Aanvragen *franco* bij den Eigenaar en Bewoner K. KLEES, te Hoorn.

*** TE KOOP: Een span uitmuntend in 't Tuig loopende **RAS-PAARDEN**, zijnde een Schimmel en Vos, beide Merrien van vijf en zes jaren oud. Te zien of met *franco* Brieven te bevragen aan de Manège te Haarlem.

*** Men vraagt met 1°. Mei e. k., op een welvarend Dorp, in de onmiddelijke nabijheid van den Spoorweg, bij voorkeur tusschen Utrecht, Arnhem en Amsterdam, een **HUIS** met 2 Beneden-Kamers en 2 à 3 Boven-Kamers, Keuken, Kelder, Zolder en Tuin, voor een klein Gezin zonder Kinderen. Met opgave van Huurprijs, adres *franco* Brieven, onder L^s. L. M., bij den Boekhandelaar J. DE KRUYFF, te Utrecht.

Te Leyden of Omstreken,

vraagt men in **KOOP** of in **HUUR**: Een ruim logeabel **HUIS** of **BUITEN**, met goede Kelder, enz., bij voorkeur met Tuin en aan het Water gelegen, naauwkeurige beschrijving van de Percelen en opgaaf der Conditiën worden verzocht, met *franco* Brieven, onder Letter P. G., bij den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

*** Eene **BUITENPLAATS** te KOOP, met Boerderij en Landerijen, bij elkander gelegen in een zeer schoon Oord en nabij eene groote Stad in Holland. De Plaats en het Huis behooren tot de schoonsten van ons land. Alles is in de beste orde en bevat in zich, wat men bij een uitmuntend Landgoed kan verlangen. Inlichtingen te bekomen bij den Boekhand. J. J. VAN BREDERODE, te Haarlem. Brieven *franco*, onder Letter K.

*** **I. J. KLEIJNE**, Makelaar, zal, als lasthebbende van zijne Principalen, na daartoe bekomene authorisatie van de Arrondissemements-Regtbank, te Haarlem, op Donderdag den 15^den December 1859, des voormiddags ten 11 ure, in de Herberg *de Onderneming*, te Assendelft, ten overstaan van den Notaris **S. HEINNIS**, standplaats hebbende te Westzaan, presenteren te Verkoopen:

Een **HUIS**, geteekend N°. 191, waarin eene *Smederij* en twee *Weefplaatsen*, staande en gelegen te Assendelft, benoorden de Kerkbuurt, bij het Kadaster bekend in Sectie C, met Nummer 459, ter grootte van 3 Roed., 30 El.

*** **P. BAAY** en **P. BAAY Jr.**, Makelaars te *Amsterdam*, zullen op Maandag den 19^den December 1859, des avonds na 5 ure, in het voormalig *O. Z. Heeren-Logement* aldaar, ten overstaan van den Notaris **JACs. DE MAN**, presenteren te Verkoopen: Het alleraangenaamst gelegen en goed onderhouden **BUITENVERBLIJF**, genaamd ***MA RETRAITE***, met hechte en net betimmerde *Heerenhuizing*. *Koetshuis* met *Stalling*, *Turfschuur*, *Bergloods*, welaangelegden *Tuin*, *Moestuin*, *Boomgaard*, *Bosch* en *Erve*, gelegen onder de Gemeente *Nieuwer-Amstel*, aan den Amstelveenschenweg, nabij de Roomsche Kerk, N°. 33, L. N°. 17, V. 124, Kad. Sectie B, N°. 51 en 52, groot 32 Roeden en 7 Ellen. Breeder bij Biljetten omschreven en te bezigtigen dagelijks van 11 tot 3 ure. De Eigendoms-Bewijzen en Veilcondities zijn vier dagen bevorens ter lezing, ten Kantore van gemelden Notaris, op den Kloveniersburgwal bij de Raamgracht, te Amsterdam.

*** **P. BAAY, J. H. GESELSCHAP, L. A. KESPER, Th. SOWDEN REINHOLD, C. SCHELTEN OOLGAARDT** en **Z. J. H. RIETBERG**, Makelaars te *Amsterdam*, zullen op Maandag den 19^den December 1859, des avonds na vijf ure, in het voormalig *O. Z. Heeren-Logement* aldaar, ten overstaan van den Notaris **J. OOLGAARDT**, presenteren te Verkoopen: N°. 1. Is Uit de Hand Verkocht. En N°. 2. Het net betimmerde **HUIS** en **ERVE**, staande en gelegen op de Botermarkt, tusschen de Reguliers-Breestraat en Reguliers-Dwarsstraat, X. 83. Breeder bij Biljetten omschreven en te bezigtigen des Dingsdags en Donderdags van 1 tot 3 ure. De Bewijzen van Eigendom en de Veilcondities, zullen vier dagen vóór en op Verkoopdag ter lezing zijn, ten Kantore van gemelden Notaris, op de Heerengracht bij de Wolvenstraat, te Amsterdam.

*** Het **KASTEEL BOUVIGNE**, en aanhoorige Gebouwen, Hoven, Zaai-, Wei- en Hooilanden, Houtgewassen en Waterpartijen, zamen groot 5 Bunders, 38 Roeden, staande en gelegen te *Ginneken*, nabij Breda, provisioneel toegewezen zijnde, met inbegrip van den prijs waarvoor de gereserveerde Boomen kunnen overgenomen worden, voor *f* 14,804,00, zal door het Ministerie van den te *Ginneken* gevestigden Notaris **JONCKHEER**, op den 12^den December 1859, des avonds ten 7 ure, ter Herberge van *Maryn Vlamings*, aldaar, nader in het openbaar geveild en definitief toegewezen worden.

VERKOOPING VAN BOEKEN, ENZ.

Op Maandag en Dingsdag, den 12^den en 13^den December 1859, zal H. MEURS, Boekh. te 's Gravenhage, Verkoopen: Eene fraaije verzameling **BOEKEN**, in verschillende vakken van Wetenschap en Kunst, voorts **PRENTWERKEN, TEEKENINGEN, PRENTEN, PORTRETTEN**, eenige **SCHILDERIJEN, HANDSCHRIFTEN** en **MUZIJK**. De Catalogus is op *franco* aanvrage te bekomen.

BERIGT AAN HH. BOEKHANDELAREN.

Bij de ERVE WIJSMULLER, Amsterdam, Huidenstraat KK. 282/83, is ontvangen: Eene goede sortering **BERLIJNER CARTONS** of **BOUWPRENTEN**, Aankleedprenten, de Spoorwegreis binnens Kamers, Nieuw Ganzenspel, de Toovenaar, de Wandelende Jood, de Verborgenheden van Parijs, de Seraphin der Kinderen met de Platen voor Chinesche Schimmen, de Hinkende Bode, Calender voor 1860, alle soorten Papieren, Speelkaarten, Perkaments, Linnen en alle andere soorten Enveloppen, Engelsch Boekbinders Katoen, Stalen Pennen, origineel Engelsch Whatmans Teekenpapier, Kantoorbehoeften, Zegellak, Faber Potlooden, Copiëerinkt enz. enz.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ en ZONEN.

VERVOLG van de *Dingsdagsche*

HAARLEMSCHE COURANT

van 6 December 1859.

30jarige Echtvereeniging van:
GERRIT GEERLING
en
ADRIANA DE WAERDT.
'S GREVELDUIN CAPELLE, 6 December 1859.

, Getrouwd:
BAREND JACOBS, van *Blokzijl*,
met
CLARA COHEN, van *Assen.*
ASSEN, 27 November 1859.
Eenige kennisgeving.

, Getrouwd:
WEST-GRAFDIJK, K. GRAFTDIJK
1 December 1859. en
Algemeene kennisgeving. G. STUURMAN.

, Getrouwd:
HARLINGEN, G. DOLMAN,
2 December 1859. van *Oosterend op Texel*, en
A. W. OUENDAG.
Algemeene kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

, Getrouwd:
Jhr. C. C. A. Ridder VAN RAPPARD,
Wed^r. van *A. E. Munnicks van Cleeff*, en
A. J. S. MUNNICKS VAN CLEEFF.
UTRECHT, 2 December 1859.

, Bevallen van eene DOCHTER *J. A. REERINK*, geliefde Echtgenoot van B. JANNINK.
ENSCHEDE, 2 December 1859.

, Bevallen van eene DOCHTER *G. BRUYNS — FEDDES.*
VEENWOUDEN, 29 November 1859.

, Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen ZOON *N. E. KALIS*, geboren *GILTAY*.
SLIEDRECHT, 2 December 1859.
Eenige kennisgeving.

, Heden beviel van eene DOCHTER, mijne geliefde Echtgenoote *GEERTRUIDA JOHANNA VAN GOGH.*
KAMPEN, A. 'sGRAEUWEN,
2 December 1859. Luit. ter Zee 1e Klasse.

, Bevallen van een' ZOON *B. C. SCHOTTÉE DE VRIES — BOS.*
HOORN, 2 December 1859.

, *A. VAN DE STADT — MATS*, is voorspoedig bevallen van een ZOON.
ZAANDAM, 2 December 1859.
Eenige kennisgeving.

, Bevallen van een ZOON *W. P. OVERVOORDE*, Echtgenoot van C. H. DUMONT J. Fz.
UTRECHT, 3 December 1859.
Eenige kennisgeving.

, Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, de Heer R. H. VAN HAERSOLTE, in leven Ontvanger der Directe Belastingen te *Bleiswijk* c. a., innig geliefde en diep betreurde Echtgenoot van F. D. VAN RAPPARD.
HILLEGERSBERG, 25 November 1859.

, Na eene langdurige ongesteldheid ontsliep heden, in den ouderdom van ruim 67 jaren, mijn geliefde Echtgenoot, de Heer JAN ANDRIES KLEEBLAD, diep betreurd door mij, mijne Kinderen, Behuwd-Kinderen en verdere Betrekkingen.
A. E. HAPPÉ,
Wed. *J. A. Kleeblad.*
AMSTERDAM, 28 November 1859.

, Op heden overleed tot mijne bittere droefheid, mijne dierbare Moeder ELISABETH SCHRÖDER, Weduwe van wijlen den Heer *C. J. de Witt.*
ARNHEM, C. M. DE WITT.
30 November 1859.

, Heden ontsliep mijne geliefde Echtgenoot ELIZABETH WONDER, in den ouderdom van bijna 31 jaren, mij nalatende 4 jonge Kinderen. PR. KOELEMEY.
OUDE-NIEDORPERVERLAAT, 30 November 1859.
Strekkende deze tevens tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

, Heden overleed tot mijne diepe droefheid, mijn geliefde Echtgenoot de Heer H. WILLINK, in den ouderdom van bijna 41 jaren.
C. VAN WICKEVOORT CROMMELIN,
Wed. *H. Willink.*
AMSTERDAM, 30 November 1859.

, Ook de jongste der twee Kinderen, ons den 1sten November l.l. geschonken, nam God heden weder tot zich.
J. MANNOURY JR.
WORMERVEER, S. MANNOURY, TIMMER.
1 December 1859.

, Heden werden wij in diepe rouwe gedompeld, door het afsterven van ons veel geliefd jongste Dochtertje DIRKJE, in den jeugdigen leeftijd van ruim zes jaren.
MIDWOUD, J. DE JONG
2 December 1859. en
A. KREB.
Eenige en algemeene kennisgeving.

, Heden overleed in den ouderdom van 47 jaren, onze hartelijk geliefde Zuster JOHANNA AMEREYN.
BARNEVELD, W. BLOKHUIS.
2 December 1859. E. BLOKHUIS — AMEREYN.

, Heden overleed onze geliefde Moeder en Grootmoeder ANTJE ZWAAN, Weduwe *L. Kokkes*, in den ouderdom van 74 jaren.
Namens Kinderen en Klein-kinderen,
C. KOKKES.
DE RIJP, 2 December 1859.

, Ten Huize van den Heer *H. van Marselis Hartsinck*, te Amsterdam, is op den 2den December 1859 overleden, in den ouderdom van 75 jaren, de Edel Achtbare Heer JAN PIETER VAN MARSELIS HARTSINCK, Oud Wethouder der Stad Delft.
Eenige en algemeene kennisgeving.

, Heden overleed tot mijne en mijner Kinderen innige droefheid, na eene langdurige ziekte, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, DANIËL FRANS CROMMELIN, Ontvanger der Registratie, in den ouderdom van 67 jaren, na eene gelukkige Echtvereeniging van 38 jaren.
C. E. CROMMELIN,
geb. VAN WICKEVOORT CROMMELIN.
HAARLEM, 2 December 1859.
Eenige kennisgeving.

, Heden overleed de Heer Mr. JOANNES DE ROO, in leven Notaris en Wethouder alhier.
TIEL, 3 December 1859.

, Op 30 November 1859, overleed ten Huize van zijnen Behuwdzoon *A. Koot* te *Haarlem*, onze geliefde Vader en Behuwd-Vader WILLEM GEORGE BENJAMIN SCHALEKAMP, in den gezegenden ouderdom van ruim 86 jaren. J. C. SCHALEKAMP,
AMSTERDAM, *uit aller naam.*
3 December 1859.

, Voor de vele bewijzen van deelneming, ondervonden bij het overlijden van mijnen hartelijk geliefden Echtgenoot, de Heer Mr. *Jean Paul Taunay*, betuig ik, ook namens mijne Kinderen, Behuwd- en Kinds-Kinderen, mijnen opregten dank. Wed. Mr. J. P. TAUNAY,
KAMMEIJER.

, Hoogst gevoelig voor de vele en hartelijke bewijzen van deelneming, zoo binnen als buiten de Stad, bij het overlijden van mijne geliefde Echtgenoote, betuig ik mijnen welgemeenden dank. P. VAN OIJEN.
LEYDEN, 3 December 1859.

APOTHEEK.

BERGHUYS & VAN DE MOER, te Deventer, vragen met Februarij of Mei: Een **BEDIENDE** of **LEERLING**, de Receptuur kundig. De Lessen in Chemie en Botanie kunnen waargenomen worden.

, Tegen p° Januarij of eerder, wordt in een druk Gezin gevraagd, een fatsoenlijk **BURGER MEISJE**, van de Prot. Godsd., om de Vrouw des huizes behulpzaam te zijn en geschikt met Kinderen omtegaan, tevens ervaren in het Naaijen, Stoppen en het opdoen der drooge Wasch. Adres per *franco* Brieven, onder Letters E. N., aan den Boekhandelaar PH. MEIJERS, te Amersfoort.

, *On demande une* **BONNE** *Suisse ou Française R. P. Les conditions sont de f 200 avec augmentation en cas de contentement. Lettres affranchies sons les initiales V. V. à l'adresse de monsieur H. HORNEER, libraire à Gorinchem.*

, GAZFABRIEK TE MEPPEL.

Burgemeester en Wethouders van MEPPEL, zijn voornemens op Vrijdag den 23sten December 1859, des voormiddags ten 10 ure, ten *Gemeentehuize* aldaar, en ter uitvoering van het besluit van den Gemeenteraad, in het openbaar aan den minst aannemende **Aantebesteden:**

Het daarstellen van een **DIRECTEURSWONING**, twee **GAZHOUDERSPUTTEN**, met hunne **AFSLUITSPUTTEN**, **THEERPUT**, **FABRIJKSGEBOUW**, **STEENKOLENLOODS** met **AFSLUITINGSMUUR**, op het Terrein der Gazfabrijk.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, zullende ten dien einde 24 uren voor de Besteding, ter Secretarie dezer Gemeente moeten zijn ingezonden, de op gezegeld papier geschreven, en door den Inschrijver en zijne Borgen onderteekende, behoorlijk gesloten Inschrijvings-Biljetten, bevattende de voluitgeschrevene som in Nederlandsche Guldens, waarvoor de Inschrijver zich verbindt dit Werk uittevoeren, mitsgaders de Namen, Voornamen en Woonplaatsen, voluitgeschreven, zoowel van den Aannemer als van de twee Borgen.

Terwijl het Bestek en de Voorwaarden, van af heden ter lezing zullen voorliggen:
Te Assen, bij SOMER.
„ Zwolle, bij SCHEUER.
„ Tiel, in het Heeren - Logement *de Gouden Leeuw.*

Zoomede ter Secretarie dezer Gemeente, alwaar hetzelve, en tevens bij den Heer W. A. CARON, Directeur der Gazfabrijk te Tiel, tegen betaling van vijftig cents per Exemplaar, zal verkrijgbaar zijn.
Meppel, 25 *November* 1859.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
E. G. RODEMANN.
De Secretaris,
DITT.

AANBESTEDING.

Op Woensdag den 14den December 1859, des voormiddags ten 10 ure, zal ten Huize van *P. Houtenbos*, in de Herberg de *Eendragt*, te Limmen, bij enkele inschrijving, publiek worden **Aanbesteed:**

Het vijfjarig onderhoud der werken van den **GROOTLIMMERPOLDER**, welke bestaan uit twee Watermolens, Duikers, Sluis en Sluiswachterswoning, Bruggen, Schoeijingen enz., een en ander breeder omschreven bij het Bestek, dat acht dagen vóór de Besteding in genoemde Herberg zal ter lezing liggen.

STRAATKEIJEN.

AANBESTEDING van **100,000 QUENAST KEIJEN**, voor Groningen, waarvan de Inschrijvings-Biljetten, moeten worden ingeleverd op Zaturdag den 24sten December 1859. (Zie *Groninger-Courant* van Vrijdag 2 December 1859.)

, Bij KAAS & VAN OMMEREN, Boompjes, Wijk 1, N°. 15, te Rotterdam, zijn te bekomen: *India* PALE ALE, *Scotch* ALE, *London & Brownstout* PORTER, op Fust en Bottels.

Te Maarssen te Huur,

tegen 1° Mei 1860: Eene **HEERENHUIZING**, met acht Kamers, Stookplaatsen, Tuin en verder vele Gemakken.
Dadelijk te HUUR: Een **BOVENHUIS**, met een groote en drie kleine Kamers en verdere Gemakken.
Te bevragen onder Lett^s. N. Z., bij den Boekhandelaar D. NOORLAND, te Maarssen. Brieven *franco.*

Uit de Hand te Koop,

om te aanvaarden met 1° Mei aanstaande, een **HEERENHUIS**, staande en gelegen in een volkrijk Dorp, in de nabijheid van *Gorinchem*, schuins tegenover de Hervormde Kerk en School, met een uitgestrekt gezicht op de rivier de Waal, met behangen en geplafonneerde Kamers, waaronder eene Suite, met marmeren Schoorsteenen, benevens flinke Zolder, Keuken, Waschhuis, Kelders, Koetshuis, Welpompen, en aangrenzende Tuin met Vruchtboomen. Adres met *franco* Brieven onder Letter R., bij de Boekhandelaars KEMINK EN ZOON, te Utrecht.

, Door sterfgeval UIT DE HAND TE KOOP, een riant aan den Straatweg gelegen **OPTREK**, met **TUIN**, op korten afstand van een welvarend Geldersch Dorp en niet ver van het Station der Rhijn-Spoorweg.
Adres met *franco* Brieven onder Letter M., in den Boek- en Kantoor-Boekhandel van M. WESTERMAN & ZOON, Kalverstraat E 50, te Amsterdam.

, **NB!** In de maand Januarij 1860 staat, na bekomen regterlijke authorisatie, bij publieke verkoop geveild te worden, op het aangenaamst op de Smilde, in de nabijheid der Groote Kerk: Eene nieuwe **HEERENBEHUIZING**, met twee Verdiepingen en voorzien van Schuur en Tuin, staande aan den Straatweg en de Vaart aldaar, laatst in eigendom bewoond geweest, door wijlen den Heer Burgemeester en Schoolopziener VAN LEMEL.

, **HOUTVEILING**, op de Hofsteden *Waterland* en *Beekenstein* onder Velsen, op Vrijdag den 16den December 1859, van zwaar **EIKEN HAKHOUT** en opgaande **EIKEN BOOMEN**, en
Op Zaturdag den 17den December 1859, op de *Kikvorsch*, *Velserduin* en *Tusschenwijk*, onder Velsen, van allerlei soorten van zwaar **HAKHOUT**; te betalen vóór of op 1 Julij 1860, onder solide Borgstelling.
Op de Hofstede *Waterland*, is UIT DE HAND TE KOOP, **ESSCHEN** en **EIKEN PLANTSOEN**, aldaar bij den Tuinbaas te bevragen.

Warmoezierderij.

Op Donderdag 22 en 29 December 1859, des middags 12 ure, wordt in de *Herberg van W. Tiesing*, even buiten de Geesterpoort te Alkmaar, in het openbaar geveild en Verkocht, een zeer goed onderhouden **WARMOEZIERSTUIN**, voorzien van verschillende fijne Vruchtboomen, Broeibakken en Bedden met Bloembollen, benevens **WOONHUIS** en **LOODS**, staande en gelegen te Alkmaar, over den Stadshout, aan den Bergerweg, ter grootte van 21 Roede, 76 Ellen. Breeder bij Billetten omschreven. Informatien ten Kantore van den Notaris **J. G. A. VERHOEFF**, te Alkmaar.

, De Notaris **A. J. SCRIVERIUS**, te Zwolle, is voornemens op Dingsdag den 20sten December 1859, des middags ten 12 ure, in het Lokaal *Odeon*, te Zwolle, te doen inzetten en drie weken later te Verkoopen:

TWEE AANZIENLIJKE HUIZEN EN ERVEN,

naast elkander gelegen, met opene Plaatsen en doorloopende Wheren, ruime meestal behangen en gestucadoorde Boven- en Benedenkamers en Zalen, voorzien van alle Gemakken, met eene **Bovenwoning** met afzonderlijken opgang, staande en gelegen op een der beste standen, in de Diezerstraat, bij de Groote Markt te Zwolle, achteruitkomende in de Nieuwstraat, Kadastraal bekend Sectie F., N°. 2645, groot 3 Roeden, 89 Ellen.
De Huizen kunnen afzonderlijk als Heerenhuizen gebruikt worden, doch zijn ook uitmuntend geschikt voor een Bazar, grooten Winkel of Koopmanshuis.
De perceelen worden eerst afzonderlijk, doch daarna in massa geveild.

Te bezien des Dingsdags, Woensdags en Donderdags van elke week, des morgens van 10 tot 12 uur, mits voorzien van een kaartje van den Notaris.

*** Verkooping te Nieuwendam, in het Logement *het Gemeentehuis*, op Zaturdag den 17den December 1859, des voormiddags elf ure, ten overstaan van den Notaris **P. SCHELLINGER** aldaar, van de **HUISMANSWONING**, met **BOOMGAARD**, **MOESTUIN** en **WEILAND**, gelegen achter dit Dorp, in de Buikslootermeer; zijnde de Kavels N°. 17, 18 en 19, groot 21 Bunders, 25 Roeden, 80 Ellen; nagelaten door wijlen den Heer JAN VAN NEK.

Gedurende het leven der Weduwe zal daarop, bij de toewijzing in één perceel, *f* 9000—, à 4½ percent, gevestigd *kunnen* worden gehouden.

*** Men is van meening ten overstaan van den te Warmond residerenden Notaris **J. DE CRANE**, in tegenwoordigheid van den Edel-Achtbaren Heer Kantonregter in het Kanton Noordwijk, wonende te Noordwijk-Binnen, ten huize van *J. C. de Wit*, in de Herberg *„het Wapen van Bourgondiën"* te Oegstgeest, op Donderdag den 22sten December 1859, te veilen, en op Donderdag den 29sten December 1859, telkens des voormiddags ten elf ure, te gunnen, de navolgende **ONROERENDE GOEDEREN**, gelegen:

A onder de Gemeente Oegstgeest,

De zeer aangenaam aan den Straatweg gelegene **BUITENPLAATS**, genaamd *„DE GRUNERIE"*, met deszelfs bijzondere logeable Heerenhuizing, bevattende beneden zes en boven vijf Kamers, Koetshuis, Stallingen voor 3 Paarden en 4 stuks Vee, nieuw gebouwde Bollenschuur, Koepel, Vinkenbaan en Vijvers, voorts aangename Wandelingen in engelschen aanleg, vruchtbare Moestuinen en Boomgaard; eindelijk eenige Percelen uitmuntend Wei- en Teelland, het laatste zeer geschikt voor de Bollenteelt, bekend bij het Kadaster onder Sectie B, N°. 285, 496, 501, 502, 540, 541, 616, 617, 618 en 619, te zamen ter grootte van 3 Bunders, 56 Roeden.

En zulks in drie Percelen, eerst afzonderlijk en daarna gecombineerd. Aangeslagen over 1859, wegens Rijnlandsch Bunderegeld met *f* 1,25 en wegens Binnenlandsche Kosten met *f* 0,40 per Bunder en in de Grondbelasting met *f* 81,73.

Te bezigtigen op Maandag en Donderdag van iedere week, van des voormiddags 11 tot des namiddags 3 ure, op vertoon van een Bewijs van Toegang, afgegeven op *franco* aanvrage door voornoemden Notaris.

En B onder de Gemeente Hillegom.

Een Perceel extra best **WEILAND**, gelegen in de Hoogeveenen, bekend onder den naam van ***DE DRUIVENSTEINSCHE BOSSCHEN***, bekend bij het Kadaster onder Sectie A, N°. 503, 504 en 1197, te zamen ter grootte van 2 Bunders, 9 Roeden, 50 Ellen.

Aangeslagen over 1859, wegens Rijnlandsch Bundergeld met *f* 1,25 en wegens Binnenlandsche Kosten met *f* 0,30 per Bunder en in de Grondbelasting met *f* 7,30.

De gebouwde Eigendommen zijn te aanvaarden den 1sten Mei 1860, en de ongebouwde Eigendommen vóór of op den 15den Maart 1860.

Nadere onderrigting is te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris **DE CRANE**, alwaar in tijds de Bewijzen van Eigendommen en de Voorwaarden dezer Verkooping ter lezing zullen liggen, en tusschen de veiling en gunning verhoogingen zullen worden aangenomen, tegen genot van een vijfde van iedere verhooging.

NEERLANDS-OOST-INDIE.

REIZEN

gedaan gedurende het tijdvak van 1852—1857,

DOOR

Dr. S. A. Buddingh,

laatstelijk belast met eene Algemeene Inspectie over de Protestantsche kerk en het Schoolwezen in Ned. Indië.

Eerste Deel. Groot Royal 8vo, met platen, prijs *f* **6,75.**

Wordt uitgegeven bij **M. WIJT & ZONEN,** te **Rotterdam.**

Het 1e Deel is *alom* verzonden, en met nog twee deelen van gelijken omvang is dit werk compleet.

De *Amsterdamsche Courant* van 5 Nov. ll., bevatte de navolgende beoordeeling:

Wij kennen geen boeijender beschrijving van Ned. Indië. Al het wetenswaardige en karakteristieke is er in opgenomen, de schrijver heeft den takt om zelfs statistieke opgaven zoodanig in te kleeden, dat zij als een willekeurig voorkomen en in geenen deele van de lezing afschrikken. Geen dorre cijfertabellen, geen schoolsche geografische mededeelingen, geen taaije relazen, en toch zaakrijk en degelijk, volledig is dit reisverhaal, dat meer dan eenig ander een levendig denkbeeld van onze overzeesche bezittingen geeft. Voeg daarbij een prachtige uitvoering, voortreffelijke oorspronkelijke gekleurde platen, getrouwe afbeeldingen van schoone natuurtooneelen, belangwekkende gedenkteekenen, of schilderachtige tafereelen — en de schets van dit werk is naar waarheid geleverd.

De 10e aflevering thans verschenen, en waarmede het tweede deel aanvangt, behelst de beschrijving van Makasser en Menado. Zij is versierd met eene fraaije afbeelding van de oude vorstelijke graven bij de negorij Bima.

*** Thans ziet bij MARTINUS NIJHOFF, te 's Gravenhage, **compleet** het licht:

REIZEN

NAAR DE LANDENGTE VAN SUEZ, EGYPTE, HET HEILIGE LAND,

DOOR

F. W. CONRAD,

President der Internationale Commissie voor de doorgraving der Landengte van Suez.

Een fraai Boekdeel, met 30 gelith. platen naar teekeningen van den Heer *Conrad*, en 12 kaarten; in rijk verguld prachtband, roy. 8°. Prijs *f* 13,50.

Door **J. C. A. SULPKE**, te **Amsterdam**, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

F. Kaiser,

Hoogleeraar te Leyden,

DE STERRENHEMEL VERKLAARD.

Derde, op *nieuw* **vermeerderde** uitgave. Prijs ***f* 5.**

F. Kaiser,

DE STERRENHEMEL BESCHREVEN EN AFGEBEELD.

MET EEN HEMELPLEIN in 2 Bladen en 5 Staalplaten.

Tweede, *vermeerderde uitgave.* Prijs ***f* 8,80.**

F. Kaiser,

DE GESCHIEDENIS DER ONTDEKKINGEN VAN PLANETEN.

ALS EEN TAFEREEL VAN HET WEZEN EN DEN TOESTAND DER STERREKUNDE.

Nieuwe uitgave. Eerste Aflevering. Dit Werk zal in 4 Afleveringen à ***f* 1,25** compleet zijn.

H. Lang,

EENE WANDELING DOOR DE CHRISTELIJKE WERELD.

BRIEVEN van een **Leek** over den **Christelijken geest** in zijne ontwikkeling. Uit het Hoogduitsch. Met eene **Voorrede** van ***Cd. BUSKEN HUET.***

Prijs ingenaaid.................................... ***f* 2,50.**
„ gebonden in geheel linnen Band............... „ **3,—.**

*** De Notaris **K. N. HENGEVELD**, te Hazerswoude, zal op Donderdag den 15den December 1859, des morgens ten 11 ure, in het Logement *de Vergulde Roskam*, aan 's Molenaarsbrug, te Oudshoorn, publiek Verkoopen:

Een **BURGERWOONHUIS**, met **TIMMERMANSWINKEL** en toebehooren, waarin sedert onheugelijke jaren met goed succes de *Timmermans-Affaire* is uitgeoefend, zeer gunstig staande en gelegen aan den Oostheul onder Oudshoorn; en

Een **BLOKHUIZEN** met **ERVE**, zijnde in vier gedeelten verhuurd, en mede staande en gelegen aan den Oostheul onder Oudshoorn.

Beiden te aanvaarden 1° Januarij 1860.

En op Vrijdag den 16den December 1859, 's morgens ten 9 ure, aan het zoo evengenoemde Burger Woonhuis: Eene partij **MEUBELEN**, en eene aanzienlijke partij **TIMMERMANS-GEREEDSCHAPPEN**, **HOUT** en **IJZERWAREN.**

*** De Notaris **K. N. HENGEVELD**, te Hazerswoude, zal op Vrijdag den 23sten December 1859, des morgens ten 11 ure, in het Logement *de St. Joris*, te Alphen, publiek Veilen en Verkoopen:

Een **HEERENHUIS**, bevattende acht Boven- en Benedenkamers, Keuken met Regenwaterbak en Pomp, Kelder, Zolders, Vliering en alle verdere Commoditeiten tot eene welingerigte Huizinge behoorende, met Tuin en Erve en daarnevens staand Pakhuis, met Kantoor, Spreekkamer, Koetshuis en Stalling, ingerigt tot *Wijnkooperij*; welke Handel sedert onheugelijke jaren is en nog wordt uitgeoefend, staande en gelegen tusschen Rijn en Dijk, in de Gemeente Alphen, Kadaster Sectie A, Nos. 972 en 973. Te aanvaarden, het Heerenhuis 1° Mei 1860, en het Pakhuis en de Wijnkooperij 1° Januarij 1860. De percelen zijn dagelijks, uitgezonderd des Zondags, te bezigtigen, mits vooraf belet vragende bij den Bewoner; terwijl informatien zijn te bekomen bij den Notaris **HENGEVELD** voornoemd.

*** De Notaris **K. N. HENGEVELD**, te Hazerswoude, zal op Dingsdag den 27sten December 1859, des morgens ten elf ure, in het Logement *de Vergulden Roskam*, aan 's Molenaarsbrug, te Oudshoorn, publiek Veilen en Verkoopen:

Eene **BOUWMANSWONING**, met Stalling, Hooiberg en verdere Getimmerten, benevens ongeveer 9 Bunders extra best Wei- of Hooiland, alles staande en gelegen aan de Nieuwe Sloot, in den Grooten Polder onder Oudshoorn, verhuurd voor *f* 400 's jaars aan *H. Vergeer*, tot Kersmis 1863; wat de Landerijen betreft en de Woning, tot 1 Mei 1864;

En een **HUIS** en **ERVE**, met Tuin, staande en gelegen langs en tusschen de Voor- en Achterkerklaan te Zwammerdam, groot 7 Roeden, 77 Ellen.

Te aanvaarden 1° Februarij 1860.

Informatien bij Notaris **HENGEVELD** voornoemd.

DE DECEMBER-AFLEVERING VAN

AGLAJA.

BEVAT: *Guipure* rand voor *pantalons.* — *Relief* kraagje. — Geknoopt haarnet. — Gehaakte franje. — Tusschenzetsel voor rokken in *broderie anglaise.* — Zakdoek, in festonneersel. — Kraagjes en manchetten in *plumetis.* — Tusschenzetsels, in *point de poste.* — Rand, in *broderie anglaise.* — Strooken, in *point de poste* en festonneersel. — Hoeken voor zakdoeken. — Dooreengevlochten letters, in *plumetis.* — Verschillende namen in *plumetis* en cordonneersel. — Letters, in *Broderie à la minuten*, *plumetis* en festonneersel. — Met vijf platen, waaronder een allerkeurigst bewerkte *Modeplaat.*

Elke maandelijksche Aflevering kost slechts 25 *Cents.*

*** J. H. LAARMAN, te Amsterdam, geeft uit:

VERGEET MIJ NIET.

MUZEN-ALMANAK 1860.

onder redactie van ***Ds. J. J. L. TEN KATE.***

In Prachtband met 7 Staalplaten à *f* 3.90.

*** D. A. THIEME, te Arnhem, heeft uitgegeven:

SINTE-KLAAS, OUD- EN NIEUWJAAR.

VIER VERTELLINGEN

VAN

J. L. CREMER.

Post. 8vo., met eene plaat en geïllustreerden omslag *f* 1,25

H. C. Andersen.

Door S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven is uitgegeven: ***een tweede, goedkoope Druk***

VAN

DE IMPROVISATOR

VAN

H. C. ANDERSEN.

UIT HET DEENSCH VERTAALD DOOR

Mr. C. J. N. NIEUWENHUIS.

Één deel, in postform. 480 bladz. met een vignet in staal. Prijs ***f* 2,15**, fraai gebonden ***f* 2,60.**

Deze nieuwe, *goedkoope druk*, sluit zich aan des Schrijvers:

't was maar een Speelman.

Met vign. à ***f* 2,—**, gebonden ***f* 2,40**, en aan zijne

WINTERAVOND-VERTELLINGEN.

Met vign. à ***f* 1,60**, gebonden ***f* 1,90**, welke onlangs mede bij denzelfden Uitgever verschenen zijn, en nu te zamen een net geheel uitmaken; **voor minder dan den halven prijs van vroeger.**

DE GOEDKOOPSTE,

NIEUWE EN DEGELIJKE WERKEN

VINDT MEN IN

VAN DRUTEN & BLEEKER'S

GOEDKOOPE BIBLIOTHEEK

VOOR ALLE STANDEN,

waarvan reeds 24 deelen, behelzende hoogst belangrijke werken over allerlei vakken van wetenschap, tegen den prijs van 70 Cts. à ***f* 1,20**, in plaats van ***f* 2,40** à ***f* 3,60**, zijn verschenen. Het laatste werk dat thans het licht ziet is:

DE AARDE

EN HARE WONDEREN,

NATUURKUNDIGE BESCHRIJVING

VAN HETGEEN ZIJ IS EN HETGEEN ZIJ BEVAT;

naar het Hoogd. van **Dr. W. C. WITTWER**, door **CORSTIAAN DE JONG.** 1ste deel, met een aantal in den tekst gedrukte Houtsneêfiguren. 264 pag's *f* 1,20.

Compleet met nog 2 Deelen van gelijken omvang.

Berigten van uitgaaf en Lijsten der reeds verschenen werken zijn in elken Boekwinkel *gratis* verkrijgbaar.

*** Door de Wed. D. R. VAN WERMESKERKEN, te Tiel, zal worden uitgegeven:

TIJDSCHRIFT

VOOR DE

STELKUNDE,

TEN BEHOEVE VAN

AANKOMENDE ONDERWIJZERS,

ONDER REDACTIE VAN

P. H. GEBST,

Onderwijzer in de Wiskunde, te Kampen.

Prijs bij Inteekening *f* 1,80 per Jaargang.

Prospectus hiervan alom te bekomen.

DE DECEMBER-AFLEVERING VAN HET

CHRISTELIJK ALBUM,

bevat: Een woord bij de Titelplaat, welke Christus afbeeldt biddende in Gethsemane, door C. HOOIJER. — Aan het einde van het jaar, door C. HOOIJER. — Anecdoten op het gebied der Evangelische Zending, door A. P. REITSMA. — Armoede en Rijkdom van een duitsch Dorpspredikant. — Gedachten bij het lezen van *J. L. Motley's* opkomst der Nedl. Republiek, door Dr. E. MOLL. Met eene **groote fraaije Staalplaat**, voorstellende *Jezus biddende in Gethsemane.*

Elke maandelijksche Aflevering kost slechts 25 Cents.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ en ZONEN.